

Vesnička

LISTOPAD 2023

SOS dětská
vesnička
ve Chvalčově
slaví 50 let

Na legraci zbyl
čas vždycky

SOS DĚTSKÉ
VESNIČKY

Úvodní slovo

Milí přátelé,

Podzim letos začal přívětivým počasím, které přálo výletům a dalším venkovním aktivitám s dětmi. Ani v sychravějších dnech ale nezahálíme, u nás v Přerově jsme si s dětmi například užili veselý Halloween. Především jsme však v říjnu oslavili desáté výročí založení naší přerovské pobočky. Byli jsme prvním městem, kde SOS dětské vesničky začaly poskytovat sociálně-aktivizační služby ohroženým rodinám. Za těch deset let jsme podpořili 361 rodin, které se potýkaly s nejrůznějšími problémy a nedokázaly je bez pomoci vyřešit. Spolu s mými skvělými kolegyněmi jsme tak několika stovkám dětí umožnily zůstat ve vlastní rodině a podpořily jsme jejich rodiče v tom, aby se dokázali o své děti lépe postarat. Jsem na naši pobočku opravdu pyšná a kolegyním děkuji za jejich loajalitu, vstřícnost a skvěle odvedenou práci.

Ještě významnější jubileum slaví letos naše druhá nejstarší SOS dětská vesnička: první pěstounské rodiny se do Chvalčova stěhovaly před padesáti lety! Už tehdy u toho byla i paní Jarka Procházková, která v této SOS vesničce pracovala 45 let – její vzpomínky si můžete přečíst v rozhovoru na straně 6. Nechybí ani několik archivních fotografií, které paní Procházková léta strádala, dokonce psala i vesničkovou kroniku.

Činnost naší organizace je v celé své šíři možná jen díky neustávající podpoře od vás, našich dárců. Jsou mezi vámi i tací, kteří investují svůj čas a zkušenosti do realizace projektů, díky kterým získají pro SOS dětské vesničky finanční prostředky i od dalších lidí ze svého okolí. Nesmírně si každé takové iniciativy vážíme a někdy žasneme, co dokážete vymyslet! Posuďte sami – v časopise najdete podrobnosti.

Přeji Vám krásné podzimní dny!

Monika Pazderová

Monika Pazderová
Vedoucí sociální pracovnice SOS Přerov

Vydavatel: SOS dětské vesničky, z.s., Strakonická 98, 159 00 Praha 5, IČ: 00407933. **Účet veřejné sbírky:** 211 757 409 / 0300, **účet pro naše dárce:** 120 777 711 / 0300.
Redakce: Radana Košťáliková, Michaela Poláková, Milan Palán. **Grafická úprava:** Martin Málek.

Uzávěrka: 5. 10. 2023. **Náklad:** 7 500 ks. **Vyrobil:** Česká mailingová společnost, s.r.o. **Výrobní cena:** 4,56 Kč. Vychází čtvrtletně. ISSN 1803-1730.
Jména dospělých osob a dětí, jejichž příběhy vám v časopise přinášíme, jsou z důvodu ochrany soukromí většinou změněna. Ilustrační fotografie, není-li uvedeno jinak, pocházejí z fotobanky SOS dětských vesniček.

DĚTI VYRAZILY ZA ZVÍŘECÍMI KAMARÁDY

Děti milují zvířata a my jsme jim jich o prázdninách dopřáli přímo vrchovatě. Byli jsme v brněnské zoologické, v motýlím domě a také na farmě, kde si děti mohly vyzkoušet o zvířátka pečovat, pomazlily se s nimi a ještě si zajezdily na koni. Radost a štěstí, které dětem zvířecí kamarádi přinášejí, se odráží i v jejich větší psychické pohodě, a ta pak pozitivně působí na fyzické zdraví. Takže na nás si letos rýma s kašlem nepřijdou!

VE VOLNOČASOVÉM CENTRU SE DĚTI NENUDÍ

Naše volnočasové centrum pro děti z rizikového prostředí funguje už desátý rok. A na prázdniny byl zase připravený bohatý program. Kromě tradičního výletu do Karlových Varů se konal také příměstský tábor v Bystřici pod Hostýnem a vyrazili jsme třeba i na celodenní výlet do Vizovic. A zahálet nebudeme ani v novém školním roce. Děti se mohou těšit na fotbalový turnaj O pohár Bobří stopy, florbalový turnaj v sokolovně, podzimní výtvarné tvoření, šachový turnaj a během podzimních prázdnin také výlet na zříceninu tajemného hradu. Nuda zkrátka nemá šanci!

E.ON ENERGIE POMÁHÁJÍ OHROŽENÝM DĚTEM

Společnost E.ON podporuje pomoc dětem ohroženým ztrátou rodičovské péče prostřednictvím kampaně Energie pomáhají. Za každou 1 kWh plynu uspořeno jejich klientem, který si vybral mezi podpořenými projekty SOS dětské vesničky, daruje E.ON 1,50 Kč, v elektřině pak 2 Kč. K této částce pak navíc E.ON přidá 100 Kč za každé registrované odběrné místo, které se do kampaně zapojí. Děkujeme všem, kteří se rozhodli pro pomoc ohroženým dětem v rámci tohoto projektu!

DĚTI NA VÝLETĚ PROVĚTRALY PLÁŠTĚNKY

Na prohlídku jeskyně Na Pomezí jsme se s dětmi dlouho těšili, a přes deštivé počasí nakonec realita předčila naše očekávání. V podzemním labyrintu jsme si vyzkoušeli, jak vypadá úplná tma, pátrali jsme po kamenných trpasličích a ti nejpozornější mohli zahlédnout poletující netopýry. Zpět na vlak jsme to vzali dobrodružnou cestou přes les. I když nám počasí nepřálo a nakonec jsme trochu zmokli, rozhodně to byl zážitek, na který jen tak nezapomeneme.

A bude s námi bydlet taky tygr

„Při našich konzultacích s pěstounem Petrem se Vojtišek vždycky hrnul ke knihovně v herně a za knížkami na nejvyšší polici vylovil Medvídka Pú: schovával si ho tam, aby mu ho někdo nevzal,“ vypráví terénní sociální pracovníce Jana. Vojtova máma Žaneta otěhotněla v šestnácti a v devatenácti se předávkovala: to není zrovna pohádkový začátek života.

NENÍ TO NESMYSL?

Žaneta s Vojtou tehdy bydlela u Petra, známého svého táty, který ji znal odmala, a když se dozvěděl, že ji vlastní otec prodává, vzal ji pod svá křídla. Už tehdy Jana rodině pomáhala. „Když se po Žanetině smrti Petr rozhodl, že požádá o svěření Vojty do své péče, bylo to rozhodnutí na hranici smysluplnosti. Petrovi bylo šestapadesát, neměl vlastní děti ani partnerku, a péče o dvouleté dítě – přestože Vojtu znal od narození a často ho hlídal – není vůbec jednoduchá. Byl to ale do té doby Vojtův nejbližší člověk a mělo smysl to alespoň zkusit.“

Jana Petra učila všechno, co normální rodiče zvládají intuitivně nebo s pomocí rodiny či přátel. Hygiena, denní režim, tělesný vývoj, psychologické potřeby batolete a pak předškoláka. „Petr začínal skoro z absolutní nuly, ale Vojtiška měl rád a navíc byl snaživý, opravdu stál o pomoc a za podporu byl strašně vděčný. Nakonec to byla jedna z nejradostnějších spoluprací. Někdy podporujeme rodiče, kteří o to vlastně nestojí, myslí si, že dětem nic nechybí, ale opak je pravdou a děti jsou zanedbávané... To Vojta s Petrem úplně kvetl.“

ZÁZRAK, NEBO SÍLA VŮLE? KDO VÍ

Ted' je Vojtovi šest, je to veselý rošťák, který připomíná svoji nejoblíbenější postavu z Medvídka Pú, hyperaktivního Tygra. Však o něm také často mluví a dokonce si ho plánuje pořídit! „V květnu jsme vzali děti do ZOO. Když jsme se zastavili u výběhu kapybar, které mají u jezírka dřevěný domeček, aby se měly kde schovat, Vojta mě chytil za ruku a povídá: teto Jano, až budu velký, koupím tygra a támhle v tom domečku budeme my tři spolu bydlet, jo? Měla jsem co dělat, abych se dojetím nerozbrečela,“ uzavírá příběh Jana, a dodává ještě pár slov.

„Moje podpora Petra byla intenzivní a trvala několik let, ale z Vojty roste citlivý, šťastný kluk, kterému se podařilo překonat i jednu z nejhorších věcí, které se někomu můžou stát – ztrátu rodiče v tak nízkém věku. Takové příběhy mě nabíjejí a dávají mé práci smysl.“

Na legraci zbyl čas vždycky

Druhá nejstarší česká SOS dětská vesnička ve Chvalčově letos slaví 50 let od zahájení činnosti. Základní kámen byl ale položen ještě dříve: 4. října 1970 ho sem přijela položit tehdejší první dáma Irena Svobodová. Paní Jaroslava Procházková byla tehdy u toho, vzápětí se stala vesničkovou účetní, později také kronikářkou, sekretářkou a neoficiální tetou všech dětí... A zůstala jí téměř po celou dobu dosavadní existence vesničky.

Jaké bylo vaše první setkání s SOS dětskými vesničkami?

Když přijela do Chvalčova Irena Svobodová položit základní kámen SOS vesničky, byla to velká událost, všichni chvalčovští občané se tam sešli, u toho jsem nemohla chybět. Bylo mi tehdy 26 let a pracovala jsem ve škole jako vychovatelka. No a po několika měsících, kdy se chystalo zahájení stavby, jsem se dozvěděla, že vesnička hledá účetní. Tak jsem se přihlásila a 1. dubna 1971 jsem nastoupila.

A vydržela jste tu až do konce roku 2016, tedy téměř 46 let... Jak na ta léta vzpomínáte?

Nikdy jsem svého rozhodnutí jít pracovat do SOS dětských vesniček nelitovala. Poznala jsem tu 44 matek pěstounek a 240 dětí. A navíc jsem potkala spoustu skvělých kolegů.

Jeden z kolegů prožil ve vesničce podobně dlouhou dobu jako Vy, byli jste souputníci...

Petr Balga nastoupil v srpnu 1973, působil jako zástupce vedoucího vesničky, pěstoun, pedagog, učil děti hrát na hudební nástroje, s klukama pracovali se dřevem a vyráběli letadýlka, žil tu celou tu dobu. Letos tu měl oslavit 80. narozeniny a zároveň 50 let ve vesničce... Ale není tu. A já bych ho tu vedle sebe potřebovala, aby vzpomínal se mnou (*pan Balga loni zemřel, pozn. aut.*)

Jste v kontaktu s některými pěstovkami nebo dětmi, které ve vesničce vyrostly?

Mám přehled o všech maminkách a o některých dětech. Sem tam někdo přijede do Chvalčova a zastaví se na návštěvu,

nedávno přijely dvě děvčice, které tady vyrostly, dneska už mají svoje děti. Přišly na besedu, člověka to potěší.

Vy jste sice dělala hlavně účetnictví, ale často jste se také zapojovala do aktivit pro děti, je to tak?

Účetní práci jsem si vždycky udělala pečlivě, nikdy nic nezůstalo nedodělané. A tak jsem si mohla dovolit, když byla nějaká akce pro děcka nebo se třeba jelo na tábor, že jsem se mohla zapojit. Já chtěla být kdysi učitelka, tedy mě ta práce s dětmi bavila.

Máte nějakou vzpomínku na akci s dětmi?

Vzpomínám třeba, jak jsme byli poprvé s dětmi na Hradě, byla tam velká mikulášská besídka a děti přišli pozdravit i Václav a Olga Havlovi. Setkání s prezidentem byl zážitek hlavně pro nás dospělé, ale děti nejvíc nadchnul ohňostroj, většina ho viděla poprvé. Dostali každý tašku sladkostí a když jsme po několikahodinové cestě přijeli zpátky na vesničku, povídám dětem, nezapomeňte si v autobuse ty balíčky. A děti se udiveně ptaly, jaké balíčky, teto? Ty už jsme přeci dávno snědli! Zbyly jim jen pastelky.

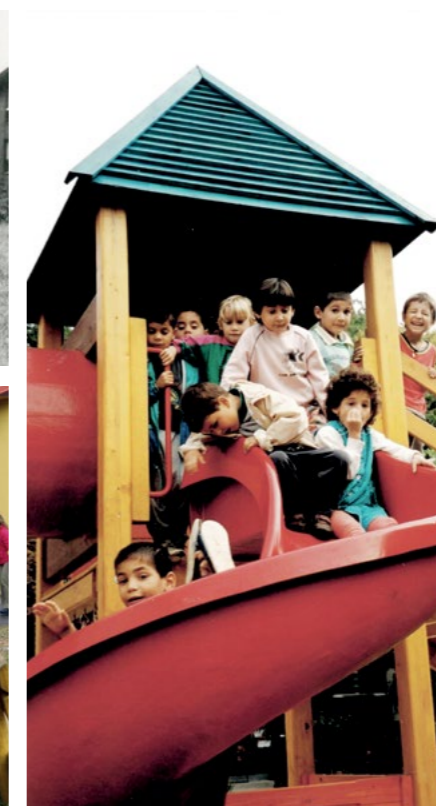
Práci pro SOS vesničku jste přerušovala dlouho po odchodu do penze...

Poprvé jsem odcházela v dubnu roku 2001. Kolegové mi připravili velkolepý „odlet do důchodu“: nejprve mě na střeše auta vyvezli na louku nad vesničku, pak mě přidělali k paraglidu, který jsem si vždy chtěla vyzkoušet, a táhli mě z kopce dolů. Nefoukal ale vůbec žádný vítr, tak jsem do toho důchodu spíš odhopkala, než odletěla. Každopádně neuplynuly ani tři měsíce a pan ředitel volal, jestli bych nepřišla pomoci s inventurou majetku, že mám ze všech nejlepší přehled. No tak jsem se vrátila a zůstala tu dalších patnáct let.

Děkujeme za rozhovor a přejeme hodně zdraví do dalších let!

SOS dětská vesnička ve Chvalčově slaví 50 let

Děti z SOS vesniček se v květnu 1991 setkaly na Pražském hradě s princeznou Dianou, přemluvily ji ke hře na klavír.

Václav Havel předává na Hradě dětem z chvalčovské vesničky mikulášské balíčky, prosinec 1992.

Jediná na světě

Tu poslední dvojku z chování si Andrea zasloužila: ze stojánku před trafikou vytrhla časopis a vztekla ho přetřhla, ale než stačila utéct, chytil ji „sekuriták“ z obchodního centra, který z té trafiky zrovna vycházel. V ředitelně byla jako doma a když jí ředitelka promlouvala do duše, prostě ji přestala poslouchat. Prý proč tak chytrá holka dělá takové hlouposti: co jí na to má říkat?

Že byl na titulní stránce toho časopisu velký titulek „máma je na světě jen jedna“ a uvnitř spousta řečí o tom, jak je důležité si s rodiči rozumět, protože tu nebudou věčně, a jak Andreu strašně bolí něco takového jen vidět, natož o tom přemýšlet, stejně nemá cenu nikomu říkat, a ředitelce už vůbec ne. Stejně v té škole dlouho nezůstane, všichni jsou tu hrozni, říkála si Andrea cestou domů. Tedy, domů...

OSAMĚLÉ DĚTSTVÍ

V dětském domově byla sice od nějakých tří let, ale moc doma se tam necítila. I když se jí ve škole zrovna nikdo neposmíval, většinou se s kamarádkami neměla o čem bavit. Když si vyprávěly o tom, kde s rodiči byli v létě nebo o Vánocích, vůbec se jí nechtělo vysvětlovat, s kterými tetami ty Vánoce trávila. Nejsem ničím, na to myslela pořád se stejnou intenzi-

tu jak v pěti letech, tak ve čtrnácti...než se stalo něco, co Andrejce změnilo život.

Vychovatelka Karolína, s kterou si Andrea rozuměla úplně nejvíc, dobře věděla, že všechny ty dvojky z chování jsou zbytečné, jen na rozdíl od paní ředitelky mohla udělat něco, aby jim zabránila. S manželem, kterému o Andrejce často vyprávěla, se o tom nemuseli dlouho radit, a když se i druhá dcera odstěhovala skoro na opačný konec republiky, zeptala se Andrejky, jestli by nechtěla mít svoje „doma“ u nich. Bylo to poprvé, co se Andrea ten rok nerozbrečela vzteky nebo bolestí, ale štěstím.

KONEČNĚ NĚKDO BLÍZKÝ

Naše sociální pracovnice Ivana, která pěstouny doprovází a podporuje, se na poslední schůzce Andy zeptala, co je pro ni ta největší změna. Možná vlastní pokoj? Nebo to, že se nemusí řídit řádem a rytmem instituce? „Že jsem něčí. Nemusím hlídat rozpis směn, kdy tam bude ta sympatičtější teta a ne ta nudná. Je tady každý večer a je tady jenom pro mě. Někdy udělám schválně nějakou hloupost, ale pak si vzpomenu, že aby mě někdo poslouchal, stačí se zvednout a jít do kuchyně nebo do obýváku. Taky budu jednou taková máma: budu pro někoho jen ta jedna.“

PODPORA JETBRAINS POMÁHÁ DĚTEM I MLADÝM DOSPĚLÝM

Se společností JetBrains jsme uzavřeli partnerství s cílem podpořit ohrožené děti v Krizovém centru SOS Sluníčko a mladé dospělé v Domě na půl cesty SOS Kotva. To se daří na výbornou! Od začátku letošního roku jsme díky této podpoře společně pomohli 55 dětem a mladým dospělým k šťastnějšímu dětství. Děkujeme!

NA PUŤÁKU PO ZLÍNSKU BYLO FAJN

S našimi mladými dospělými z brněnského domu na půl cesty jsme se vydali na putovní víkend do Zlínského kraje. První den jsme se podívali na rozhlednu Kelčský Javorník, Tesák a Rusavu. Nakonec jsme došli až do SOS dětské vesničky ve Chvalčově, kde jsme přenocovali. Někteří se rozhodli spát pod širákem, pozorovat hvězdy a ráno se nechat probudit místními veverkami. Horkou neděli jsme strávili na místním koupališti v Bystřici. Nestihli jsme už vidět Hostýn, máme tak alespoň další důvod se sem vrátit a výlet si zopakovat.

ŽIVOT NA FARMĚ SE DĚTEM ZALÍBIL

Slunečný závěr letošního babího léta si děti z naší prostějovské pobočky užily na Zlaté farmě ve Vrbátkách. Kromě krav a koní tu našly celou spoustu dalších zvířat – kozy, prasata, kačeny, kočky, králíky, ale třeba i želvy. Připravena pro ně byla navíc i komentovaná prohlídka, projížďka na koni a nakonec jsme se všichni dobře najedli. Lepší konec léta jsme si snad ani nemohli přát.

PODPORA, NA KTEROU SE MŮŽEME „NABETON“ SPOLEHNOUT

Společnost ZAPA beton i v letošním roce finančně podpořila děti v programech SOS dětských vesniček a navázala tak na dlouhodobou podporu naší organizace, za kterou jí děkujeme.

Sen o bílých útesech

Když se na doverské útesy dívala Magda poprvé, připadalo jí to jako sen. Máma ji opustila krátce po narození, s tátou si v dospívání přestala rozumět, a když jí bývalý spolužák ze základní školy – její první láska – pozval do Anglie, kde si našel po vyučení práci, neváhala ani minutu: sladkých sedmnáct a život byl otevřená, láková náruč se spoustou zážraků před přídílí lodí.

O rok a půl později se na stejné trase, ale v opačném směru, neubrnila slzám. V náručí svírala půlroční Rozárku – někdy jí říkala Rose podle hrdinky velkořetězí Titanik – a vzpomínala na šok, který jí způsobila ta jedna věta z Vojtových úst: na dítě se cítím moc mladý, promiň. A z bytu se odstěhuju, já si našel práci ve Skotsku, ale budu tam bydlet s kamarády.

POMŮŽE MI NĚKDO?

Když zazvonila v Čechách u tátových dveří, čekalo jí chladné přijetí a další zklamání: jak sis to zařídila, takové to máš, promiň, ale musíš se o sebe postarat sama. Moje přítelkyně taky čeká dítě a všichni se sem nevejdeme. Magdě bylo osmnáct a půl a neměla nic a nikoho.

„Magda byla bez koruny, bez zázemí, odebrání holčičky byla skoro logická věc. Třásla se strachem a obavami, co s ní bude dál, ale v jejím hlase byla nějaká zvláštní síla,“ řekla nám sociální pracovnice Sylva, která se měla pokusit o nemožné:

dosáhnout toho, aby mohla Rozárka zůstat s mámou. „Paní Sylvo, potřebuju jen malý pokoj, plenky a jídlo na pár týdnů, já malou užívám, udělám všechno na světě.“ Sylva pomohla zajistit Magdě s Rozárkou to nejnужnější a poskytla jí také psychickou i informační podporu.

JÁ TO NEVDÁM

„Na procházkách s malou začala Magda sbírat suché rostliny: bylo tehdy extrémně horké léto a všude jich bylo dost. Když mi přinesla ukázat první kytici, poslala jsem ji hned do květinářství, kde pracuje moje kamarádka, která zrovna sháněla někoho na výpomoc. A pak to bylo opravdu jako sen: do měsíce měla pracovitá Magda první zakázku na výzdobu na svatbě, pak další a další. Pronajala si byt, a když po nějaké době její kamarádka z Londýna hledala pomocnici, co by uměla anglicky, Magda neváhala ani chvíli.“

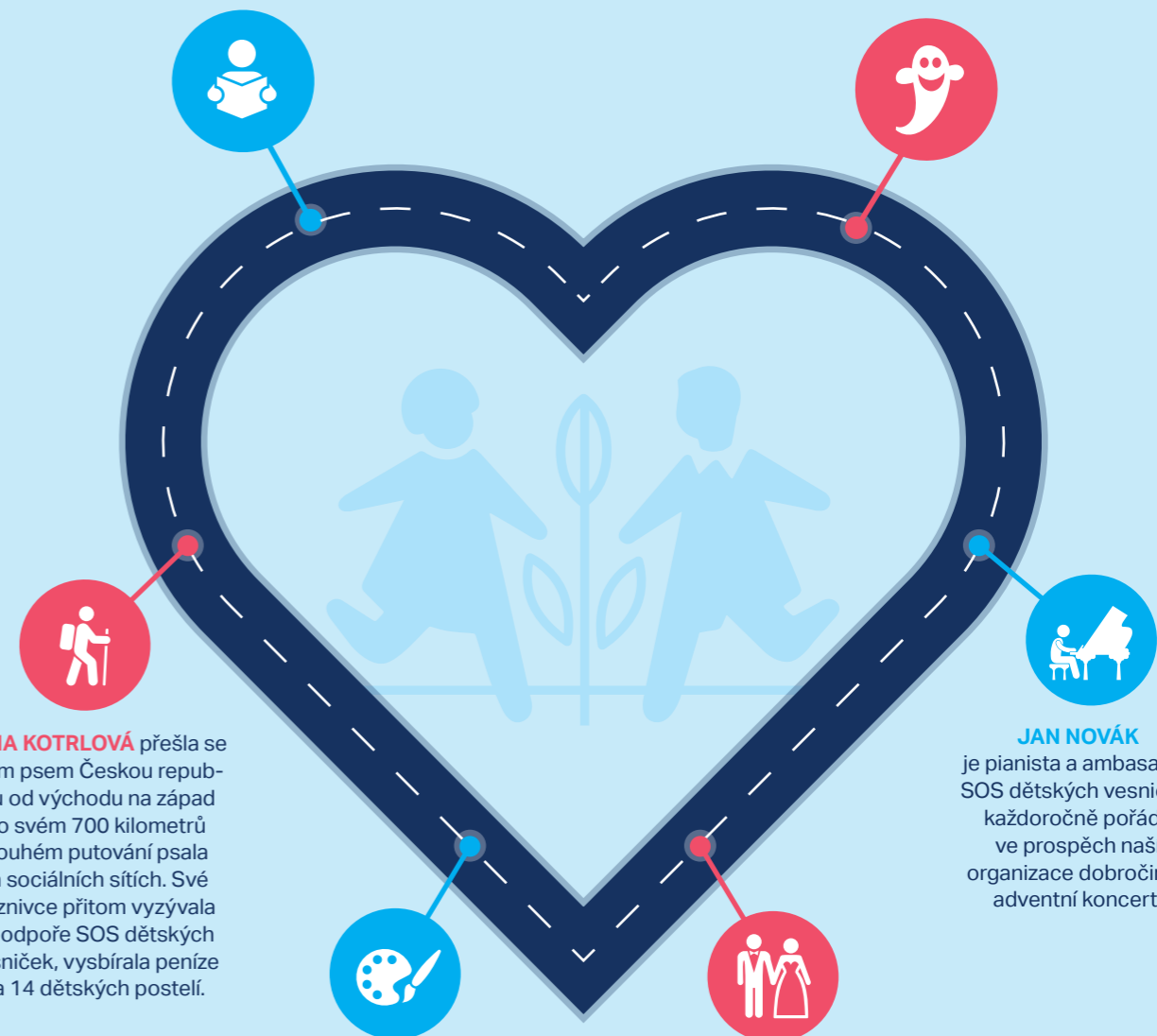
„Minulý měsíc mi přišel od Magdy z Anglie e-mail s fotkou. Paní Sylvo, podívejte, jak Rozárka vyrostla, jestlipak byste jí ještě poznala? Umí anglicky skoro líp než já a strašně se těší na školní uniformu – nastupuje do „prep-school“. Pouštím jí ale české pohádky, aby rozuměla dědovi, kdyby nás chtěl vidět – na Vánoce jsme si volali a myslím, že se na nás docela těší. Já jsem zástupkyně vedoucí a mám taky soukromé zakázky, párty, svatby a tak. Děkuju za všechno, vaše Magda.“

Dárci, kteří hledají nové cesty

V SOS dětských vesničkách si vážíme každého dárce, který nás podpoří. Speciální místo v našich srdcích zaujmají ti dárci, kteří napřeli své úsilí k získání podpory od dalších lidí ze svého okolí.

DANIEL ŠMÍD vydal několik knih o etiketě, pořádá také přednášky a školení. Vydražil v náš prospěch několik podepsaných výtisků svých knih, pořádal charitativní setkání na podporu 20. výročí brněnské vesničky. Je ambasadorem naší organizace.

DINAH RICHTER-SPRITZER sedm let organizuje na pražských Vinohradech a Žižkově halloweenskou sbírku ve prospěch SOS dětských vesniček. Charitativně-zábavné akce se účastní každoročně několik stovek dětí a jejich rodin, výtěžek v posledních letech šplhá až k hranici sto tisíc korun.

JANA KOTRLOVÁ přešla se svým psem Českou republiku od východu na západ a o svém 700 kilometrů dlouhém putování psala na sociálních sítích. Své příznivce přitom vyzývala k podpoře SOS dětských vesniček, vysbírala peníze na 14 dětských postelí.

JAN NOVÁK je pianista a ambasadour SOS dětských vesniček, každoročně pořádá ve prospěch naší organizace dobročinný adventní koncert.

TOMÁŠ RŮŽIČKA uspořádal ve své komunitě několik aukcí obrázků, jejichž autory byli jak lokální dospělí malíři, tak děti z místní školy. Výtěžek vždy putoval na podporu dětí z SOS dětských vesniček.

MANŽELÉ KNECHTOVI požádali před svou svatbou hosty, aby místo svatebního daru přispěli na SOS dětské vesničky. Vybrali téměř devadesát tisíc korun.

Staňte se pravidelným dárce SOS dětských vesniček

Pomozte nám zajistit plynulou a dlouhodobou pomoc ohroženým dětem, kdykoliv ji potřebují.

Založte si trvalý příkaz na účet 120 777 711/0300 s Vaším variabilním symbolem na jakoukoli částku, která vyhovuje Vaším možnostem.

HLAVNÍ PARTNEŘI

Heimstaden
prátelecký domov

e-on

GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

h The Human Safety Net

pepco

KB

OMV

ACTION

Smurfit Kappa

Dr.Oetker

BOBST

PORSCHE
ČESKÁ REPUBLIKA

Raiffeisen BANK
Banka inspirovaná klienty

DB SCHENKER

NAGEL-GROUP

cewe

LR GLOBAL KIDS FUND

MORA

ZAPA beton

PRE

III
NADACE ČEZ

TOTALSERVICE

OSC

LIKOU

AGROTEC
Group

Mirage

ČSOB
Stavební spořitelna

Hypoteční banka

Hasbro

PURPLE FOUNDATION

EURO FRIGO
Praha spol. s r.o.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Česká televize

Frekvence 1

Nadace BigBoard

BusinessMedia
CZECH REPUBLIC

MINDSHARE

newton media

V ROCE 2023 NAŠI ČINNOST PODPORUJÍ TYTO INSTITUCE

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Olomoucký kraj, Hlavní město Praha, Karlovarský kraj, Jihomoravský kraj, Karlovy Vary, Prostějov, Brno, Přerov, Aš, Zábřeh, Bystřice pod Hostýnem, Cheb.